

ЗАКОН О ЗЕМЉИШНОКЊИЖНИМ ДЕОБАМА, ОТПИСИМА И ПРИПИСИМА

І Деоба земљишта

§ 1.

(¹) Земљишнокњижна деоба земљишта (§ 29) врши се само на основу ситуационог плана (деобног плана), који су израдили:

а) у области своје струке цивилни геометри или цивилни инжењери,

б) катастарске власти,

в) у своме делокругу државне или бановинске власти, које имају грађевинско-техничке, културно-техничке или шумарско-техничке чиновнике.

(²) Уредбом Министра финансија могу се, по саслушању инжењерских комора уколико су оне заинтересоване, прогласити подесним за поменути сврху и планови, које су израдили друге власти, уреди или корпорације за сврхе свога властитог делокруга, ако техничка спрема њихових чиновника пружа јамство, да ће планови одговарати прописима.

(³) Деобни планови морају одговарати прописима, који су меродавни за одржавање катастра, и нарочитим прописима, који о томе постоје.

(⁴) Деобни планови, које није израдила сама катастарска власт, морају бити одобрени од надлежне катастарске власти.

(⁵) Осим изворника деобног плана има се поднети једна копија за збирку исправа која је оверена од творца плана, односно од катастарске власти, односно од власти, уреда или корпорација, чији је чиновник израдио план. Ако план није израђен од надлежне катастарске власти, онда се мора поднети још и друга копија оверена на поменути начин. Ова друга копија намењена је катастарској власти. Све те копије ослобођене су такса. Копију за збирку исправа може заменити изворник.

(⁶) Ако се код земљишнокњижног суда већ налази копија деобног плана, која му је послата од катастарске власти, онда се странка у предлогу за провођење земљишнокњижне деобе може позвати на ову копију и није дужна поднети ни деобни план ни његове копије.

ІІ Отписивање

А) *Ойшійа наређења*

§ 2.

(¹) Ако се за отцепљени део отвори нов земљишнокњижни уложак и ако се у тај уложак упишу сва права књижних овлашћеника, онда за отписивање појединих саставних делова зем-

љишнокњижнога тела нису потребни претходно обавештење нити привола оних особа, у чију су корист на земљишнокњижном телу уписана стварна права (књижних овлашћеника). У таквом случају заложна права имају се пренети у својству заједничких хипотека.

(²) Земљишнокњижне служности, које су ограничене на одређене просторне границе (§ 12 став 2 Закона о земљишним књи-гама), неће се пренети у нови уложак, ако се ове служности не односе на део, који треба отписати.

(³) Забележба првенственога реда спречава отписивање, ако није поднет отправак одлуке, којом је забележба дозвољена; ако се отправак поднесе, на њему ће се забележити отпис као и ознака новог улошка, отвореног за отцепљени део.

(⁴) Сви интересенти обавестиће се о томе да је извршен отпис и отворен уложак.

§ 3.

(¹) Ако треба отцепљени део земљишнокњижног тела отписати без преноса терета, власник тога земљишнокњижног тела може земљишнокњижном суду поднети предлог, да овај позове књижне овлашћенике, да у току од тридесет дана од дана доставе позива приговоре томе отписивању без преноса терета, јер да ће се у случају, ако такви приговори не би били поднети, дозволити отпис, а да ће позвани књижни овлашћеник уједно с отписом изгубити своје право у погледу отцепљенога дела. Код достављања ван Европе поменути рок износи шездесет дана.

(²) У предлогу мора да буде отцепљени део тачно описан; ако је потребно мора се приложити и деобни план.

(³) Наређења § 2 став 2 и 3 сходно ће се примењивати на отписивање без преноса терета; на отправку одлуке о првенственом реду забележиће се, да је отцепљени део отписан без преноса терета.

§ 4.

(¹) Предлог стављен према § 3 став 1 забележиће се у улошку онога дела земљишнокњижнога тела, од којег има да се отпише отцепљени део. Забележба има тај учинак, да доцнији уписи не спречавају отписивање.

(²) Забележба ће се избрисати по службеној дужности уједно са дозволом отписа а најкасније две године после дозволе забележбе.

§ 5.

(¹) Позив ће се доставити по прописима Грађанског парничног поступника о достављању тужби.

(²) Рок за приговор отпочиње даном после доставе позива и не може бити продужен. При рачунању тога рока урачунаће се у њ и дани судског одмора, недеље, празници као и дани, за које се

приговор налазио код поште. Због пропуштања нема места повраћају у пређашње стање.

§ 6.

(1) Позваник има свој приговор поднети земљишнокњижном суду написмено или усмено. Приговор ће се доставити по службеној дужности ономе, који је позив издејствовао.

(2) Задочнели приговори одбациваће се по службеној дужности.

§ 7.

Ако нема приговора, благовремено поднесеног, земљишнокњижни суд ће по предлогу о овој околности издати потврду, у којој ће се навести они позваници, који нису приговорили.

§ 8.

(1) Приговор, који је благовремено поднесен, спречава отписивање; у приговору није потребно навести разлоге, са којих се приговара.

(2) Препрека отписивању може се уклонити плаћањем дуга или судском одлуком, којом се приговор одбацује (§ 6 став 2) или проглашује без учинка (§ 10). Исплата се мора доказати исправом, која одговара условима укњижења.

§ 9.

Књижни овлашћеници, који су поднели приговор а чије су тражбине уписане са главницом одређеном по износу (§ 14 став 1 Закона о земљишним књигама), морају исплату примити и онда, ако њихове тражбине нису још доспеле; али им остаје особно право на накнаду штете, коју су можда претрпели услед исплате, пре времена извршене.

§ 10.

(1) Приговор књижног овлашћеника прогласиће се, по предлогу, да је без учинка, ако је управљен против извршења размене земљишта која су намењена пољопривреди, а размена је таква, да се њоме постиже арондација или боље господарство на добрима оних, који су своја земљишта разменили, и ако у оба та случаја безбедност тражбине, због које се приговорило, није угрожена услед тога, што она можда није више покривена са две трећине вредности онога добра, које ће у будуће јамчити за дуг.

(2) За ову одлуку надлежан је земљишнокњижни суд и онда, када се о тражбини стара која јавна власт (нпр. задужбинска, штитничка, скрбничка или друга старатељска власт) или када је тражбина намењена извесној сврси (нпр. јамчевина).

§ 11.

(1) Чињеница, да ће се разменом земљишта постићи арондација, доказиваће се или катастарским плановима или службеном

сведоџбом аграрне власти или службеном сведоџбом општине, у којој се налазе земљишта, или другим којим веродостојним начином. Путови или потоци, који пресецају земљишта, не ометају арондацију.

(²) Чињеница, да се разменом земљишта постиже боље господарство, доказиваће се службеном сведоџбом аграрне власти.

§ 12.

О предлозима, да се приговор прогласи без учинка, земљишнокњижни суд вршиће потребне извиђаје по начелима ванпарничног поступка, а при томе настојати, да се постигне споразум међу учесницима. Ако не дође до споразума, суд ће о предлогу да се прогласи приговор без учинка, одлучити закључком.

Б) Пошћисивање делова мале вредности

§ 13.

Ако треба без преноса терета отписати део, чија површина не прелази стоти део површине непрекинутога дела земљишнокњижнога тела, катастарска власт, пошто се уверила о истоветности странака, може записником посведочити предлог, да се у земљишној књизи проведе отпис и припис, а, ако се преноси власништво, онда и наслов за стицање власништва. На основу овога посведочења и плана, приложеног пријавном листу катастарске власти, дозволиће се отпис и припис, а није потребно да је била поднета исправа нити да су књижни овлашћеници пристали или били позвани (§ 3). Али о отпису се морају књижни овлашћеници обавестити. Овај поступак није допуштен, ако би се вредност земљишта, која остају при земљишнокњижном телу, услед отписа очевидно смањила за више од хиљаду динара. Отписивање без преноса терета недопуштено је и онда, ако је такав отпис на основу овога наређења за последњих пет година већ једанпут био извршен.

§ 14.

(¹) Књижни овлашћеник, који тврди, да би се вредност земљишта, која остају при земљишнокњижном телу, услед отписа смањила за више од хиљаду динара, може отпису без преноса терета приговорити у року од тридесет дана од дана, када му је достављена одлука, којом је отпис дозвољен. О приговору суд ће по службеној дужности водити потребне извиђаје по начелима ванпарничног поступка и при томе настојати, да се постигне споразум међу учесницима. Ако не дође до споразума, суд ће о приговору одлучити закључком. Ако се приговору удовољи, онда ће се, пошто закључак постане правноснажним, у земљишној књизи по службеној дужности успоставити пређашње стање. Наређења § 5 став 2 и §§ 6 и 9 овде ће се сходно примењивати.

(2) Ако је отцепљени део био приписан другом којем земљишнокњижном телу или ако је из њега ново земљишнокњижно тело образовано, онда ће се приговор забележити у улошку тога земљишнокњижног тела. Ова забележба има учинак, да уписи, који долазе после отписа, не могу спречавати, да се у земљишној књизи успостави пређашње стање, ако се приговору удовољи. Чим одлука о приговору постане правноснажном, избрисаће се забележба по службеној дужности.

В) Посебни пројиси за јуџне и водно-грађевинске направе

§ 15.

Следећа наређења примењиваће се:

1) на земљишта, која су била употребљена

а) за оснивање, премештање или проширење и одржавање јавне путне направе, или

б) за направу, начињену у јавном интересу а у циљу да се вода доводи, одводи, употребљава или одбија (нпр. направа за натапање, за исушивање, за водовод, заштитна или регулациона грађевина, уређивање бујица), рачунајући овамо и нарочите помоћне направе, за то потребне (нпр. направе за погон или за уставу воде);

2) на делове пута, напуштеног кад се таква направа градила, или на делове од воде ослобођенога корита;

3) на остатке земљишта, који су били услед такве направе одсечени од основних земљишта.

§ 16.

Катастарска власт мора на пријавном листу потврдити, да је у питању једна јавна путна направа, или водно-грађевинска направа, која је начињена у јавном интересу.

§ 17.

(1) У погледу земљишта, означених у § 15 бр. 1 и 2, суд ће, кад му стигне пријавни лист, изнаћи, да ли вредност земљишта вероватно не прелази износ од хиљаду динара. При томе се има у погледу земљишта, означених у § 15 бр. 1, утврдити вредност делова, које ваља отписати од сваког појединог земљишнокњижног тела.

(2) Вредност ће се изнаћи без формалне процене узимајући у обзир вредност суседних земљишта једнаке врсте, која је вредност била утврђена пригодом продаја или процена, а евентуално преслушањем поузданика општине.

§ 18.

(1) Ако вредност вероватно не прелази износ од хиљаду динара, провешће се у погледу земљишта, означених у § 15 бр. 1 и 2, у земљишној књизи одмах и по службеној дужности све промене, које су направом проузроковане и које се виде из пријавног листа и његових прилога. За то није потребан пристанак власника или књижних овлашћеника. Исто вреди за земљишта наведена у § 15 бр. 3, ако за њих не треба отворити нов земљишнокњижни уложак.

(2) Ако напуштена направа, као јавно добро, у земљишној књизи није била уписана, онда не треба повести поступак за допуњавање земљишне књиге у смислу § 68 Закона о унутрашњем уређењу, оснивању и исправљању земљишних књига, али ће суд преко општине или на који други једноставни начин утврдити, да ли има на земљишту терета и који су.

(3) Кад вредност делова, који су употребљени за направу и које треба отписати од земљишнокњижног тела, прелази износ од хиљаду динара, онда се промене ипак могу провести у земљишној књизи према ставу 1, ако је износ, за који вредност прелази хиљаду динара вероватно изравнан повишењем вредности, које су услед направе постигла земљишта заостала при земљишнокњижном телу.

§ 19.

(1) Закључак о књижном проведењу промена доставиће се власнику направе, власницима дотичних земљишта и књижним овлашћеницима по прописима, који вреде за достављање тужби.

(2) Особама, којима се закључак не може доставити, пошто су непознатог боравишта, или којима би се закључак могао тешко доставити, пошто оне бораве у држави, са којом је по искуству поступак око достављања јако отежан, суд ће по службеној дужности а о трошку власника направе поставити скрбника. Пре постављања скрбника даће суд власнику направе прилику, да се изјасни.

§ 20.

Захтеви за накнаду, који би хтели ставити власници, књижни овлашћеници или други учесници пригодном проведења књижних промена, проузрокованих направом, могу се против особа, које су према начелима грађанског права обавезане за накнаду штете, остваривати најдаље за три године од дана, када је издат закључак донесен у смислу § 18. На то ће се скренути пажња у самом закључку.

§ 21.

Уколико се промене, проузроковане направом, у земљишној књизи не могу провести по предњим наређењима, поступаће се у смислу § 85 Закона о земљишним књигама.

§ 22.

(1) Ако се направа тиче подручја више среских судова, надлежан је сваки од тих судова у погледу онога дела направе, који лежи у његовом подручју. Ако се направа тиче земљишта, које је уписано у земљишној књизи железница и јавних канала или у рудничкој књизи, онда је надлежан онај окружни суд, који води ту књигу.

(2) Послове, који су наређењима §§ 17 до 21 поверени земљишнокњижним судовима, вршиће код окружних судова један члан дотичног окружног суда као судија појединачно.

III Поступак за отписивање и приписивање

§ 23.

(1) За отпис појединих саставних делова земљишнокњижнога тела од једнога улошка и припис истих другом улошку или за отварање новог улошка за њих, има се поднети само једна молба.

(2) Ако се наредбе по овој молби имају извршити у књигама двају земљишнокњижних судова, онда се молба мора поднети ономе суду, код којег ваља извршити отпис. Ако овај суд сматра, да дозволи ништа не смета, забележиће отпис у земљишној књизи, а молбу ће послати ради дозволе и извршења приписа или отварања новог улошка другом земљишнокњижном суду са напоменом да отпису ништа не смета.

(3) Забележба отписа има учинак, да доцнији уписи у погледу саставног дела, који треба отписати, дејствују само онда, ако се његов упис у другом улошку не дозволи.

§ 24.

(1) Други земљишнокњижни суд мора, ако и он нађе да нема препрека, извршити припис или отворити нов уложак а о томе известити први земљишнокњижни суд, који ће забележени отпис одмах извршити означајући књигу и уложак, где је отписани саставни део уписан, и о томе обавестити учеснике.

(2) Ако се пак припис или отварање новог улошка не дозволи, известиће се о томе први земљишнокњижни суд, уз назначење разлога одбијања. Овај ће суд обавестити о томе предлагача уз саопштење разлога одбијања и са напоменом, да ће се забележба отписа избрисати, чим постане закључак о одбијању молбе правноснажним.

(3) Ако се отпис и припис дозволи, молбу с прилозима чуваће онај суд, код којег су извршени припис или отварање новог улошка.

(4) Сходно ће се поступати и онда, кад се имају отписати и приписати земљишта услед размене. При томе је учесницима остављено на вољу, којему ће од оба суда поднети молбу.

§ 25.

(¹) У погледу отписаног саставнога дела престаје, осим случаја § 2, извршеним отписом учинак свих уписа, који се односе на земљишнокњижно тело.

(²) Извршеним приписом добијају сви уписи, који се односе на земљишнокњижно тело, којему је саставни део приписан, учинак и у погледу приписаног дела.

§ 26.

Наређењима §§ 23 и 24 не дира се у прописе §§ 3 и 83 Закона о унутрашњем уређењу, оснивању и исправљању земљишних књига.

IV Сагласност земљишне књиге и збирке земљишнокњижних планова са катастром земљишта

§ 27.

Уколико се уписи у пописном листу земљишне књиге односе на чињенице, које се виде из катастра земљишта, суд ће провести промене на основу пријавног листа катастарске власти без саслушања странака по службеној дужности, ако не произлазе из стања земљишне књиге какве препреке.

§ 28.

(¹) Ако приликом деобе земљишта из деобног плана и његових прилога произлази, да се странке у погледу непромењених граница отцепљеног дела у нарави слажу, а ове су границе у катастарским плановима земљишнокњижнога суда (земљишнокњижним плановима) неисправно нацртане, наредиће суд да се земљишнокњижни планови исправе. Творац плана мора посведочити, да су странке сложне.

(²) Ако произлази из којег пријавног листа катастарске власти, да су границе једнога земљишта у земљишнокњижним плановима неисправно нацртане, наредиће суд, без претходног саслушања странака, да се ти планови исправе.

(³) У оба случаја обавестиће се странке, да је наредба за исправљање била издата.

V Завршна наређења

§ 29.

Земљишта у смислу овога закона су делови површине земље, који су у катастру земљишта означени посебним бројевима (катастарске парцеле).

§ 30.

Изузетно од прописа § 81 Закона о земљишним књигама, оверење предлагачева потписа није потребно на молбама за отпис и припис земљишнокњижном телу, које припада истом власнику, или образовање самосталнога земљишнокњижнога тела за истога власника.

§ 31.

Побијање закључака, који се односе на молбу странке за дозволу уписа у земљишној књизи, управља се према наређењима § 136 и след. Закона о земљишним књигама. За побијање осталих закључака о предметима, који су уређени овим законом, вреде начела ванпарничног поступка.

§ 32.

За судску употребу планова и копија планова, које су овериле особе или власти, означене у § 1, не треба даљег оверења.

§ 33.

Наређење §§ 15 до 22 примењиваће се на већ текуће случајеве уписивања путних и водно-грађевинских направа, уколико још није издата наредба у смислу досадашњих прописа, којом се позивају књижни овлашћеници, да пријаве своје приговоре против отписа.

§ 34.

Такса се не плаћа:

- 1) за уписе у смислу § 2;
- 2) за посведочења по §§ 13 и 28 став 1, уколико се ради о фиксним таксама;
- 3) за службена делања, записнике, поднеске, отправке и прилоге, уколико се односе само на примењивање наређења §§ 15 до 22, а немају за предмет молбу странке за дозволу земљишнокњижног уписа.

§ 35.

Где други закони упућују на прописе о земљишнокњижним деобама (отцепљивању саставних делова земљишнокњижних тела), о отписима и приписима, одговарајућа наређења овога закона ступају на место прописа, који су до сада важили у појединим правним подручјима.

§ 36.

(¹) Овај закон ступа у живот кад се обнародује у „Службеним новинама“, а обавезну снагу добија у оним правним подручјима, у

којима још нема земљишних књига, даном отварања појединих земљишних књига (§ 145 став 2 Закона о земљишним књигама), а у осталим правним подручјима по протеку месец дана од његовог обнародовања.

(²) Од дана ступања на снагу овога закона престају важити сви правни прописи, који уређују предмете овога закона, а који су њему противни, осим прописа, по којима деобе или отписивања и приписивања земљишта нису допуштени или су допуштени само под извесним условима.

(³) У правним подручјима, у којима се у време ступања на снагу овога закона још воде властелинске књиге (§ 72 Закона о унутрашњем уређењу, оснивању и исправљању земљишних књига), вреди пропис § 22 став 1 овога закона о местној надлежности окружних судова и у погледу земљишта, уписаних у властелинске књиге.

(⁴) У оним правним подручјима, у којима постоје права користовања, заснована приликом укидања подложништва и општега растеређивања земљишта (нпр. права на сечу или дрварења, права на пашу), обавестиће се о предлогу, стављеном у смислу § 3 став 1, и надлежна аграрна власт, ако је такво право уписано у улошку земљишнокњижног тела, од којег треба отписати један део без преноса терета. У таквом случају аграрној власти припадају права књижног овлашћеника.

(⁵) Министар правде овлашћује се, да у споразуму са Министром финансија и Министром пољопривреде пропише све уредбе, правилнике и упутства, потребне за извршење овога закона.

Бр. 125961
31. децембра 1930. године
Београд

АЛЕКСАНДАР с.р.

Министар правде,
Д-р М. Сршкић с.р.
Видео и ставио Државни печат,
чувар Државног печата,
министар правде
Д-р М. Сршкић с.р.

Председник Министарског савета,
министар унутрашњих послова,
почасни ађутант Њ. В. Краља,
армијски ђенерал,
П. Живковић с.р.